

АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН 2020-2024 ОНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ХӨТӨЛБӨРИЙН 2022 ОНЫ ЖИЛИЙН ЭЦСИЙН ХЭРЭГЖИЛТ

2022 оны 11 дүгээр сарын 07

Мандалговь хот

№	Зорилт, арга хэмжээ	Хэрэгж их хугацаа	Зарцуулсан хөрөнгийн хэмжээ	Шалгуур үзүүлэлт	Суурь түвшин		Зорил тот түвшин	Хүрсэн түвшин	Хувь
					Он	Түвши н			
3.4 Аялал жуулчлал									
3.4.1	Зорилт: Аялал жуулчлалын бүтээгдэхүүн, үйлчилгээ, чанар, стандартыг сайжруулж, өрсөлдөх чадварыг дээшлүүлэн гадаад, дотоод жуулчдын тоог 26000-д хүргэнэ.	2021-2024	УТ, ОНТ, Хувийн хэвшил 1686.0	Дундговь аймагт ирсэн гадаад, дотоодын жуулчдын тоо	2019	19540	22000	Аймгийн байгалийн үзэсгэлэнт газруудын нэвтрэх цэг болон зочид буудал, жуулчны бааз, сувилал, гэр буудал, эвент арга хэмжээний нэгтгэсэн дүнгээр гадаадын 9657 жуулчин, дотоодын 30257 жуулчин ирсэн байна. Нийт 39914 аялагч, жуулчид ирсэн.	100
3.4.1.1	Арга хэмжээ: Жуулчдад үзүүлэх уламжлалт зан заншил, нутгийн онцлогтой эвент арга хэмжээг нэмэгдүүлэх.	2021-2024	ОНТ 36.0	Зохион байгуулсан арга хэмжээний тоо	2019	4	8	Дэлгэрхангай сумын Засаг даргын Тамгын газар 2022 оны 02 дугаар сарын 17-ны өдөр “Тэмээний баяр” зохион байгуулсан. Тус эвент арга хэмжээнд 7 сумын 74 тэмээчин оролцож, 230 хүн үзэж сонирхсон. Цагаан суварга дахь “Говь каравансерай” жуулчны баазтай хамтран “Сэтгэшгүй оддын чуулган” эвент арга хэмжээг зохион байгуулж 220 аялагч, жуулчид үзэж сонирхсон. “Дуу хуур, өв соёлын өлгий нутаг” Дундговь аймгийн 80 жилийн ойн баяр наадмыг гадаад, дотоодын жуулчдын урсгалыг нэмэгдүүлэх зорилгоор урлаг, соёлын фестиваль болгон тэмдэглэсэн. Тус арга	100

								хэмжээний нээлт, урлагийн тоглолтыг 15000 хүн үзэж сонирхсон. Аймгийн Засаг даргын 2022 оны 09 сарын 05-ны өдрийн А/350 захирамжаар “Адууны өв соёлын баяр” эвент арга хэмжээг Адаацаг сумын “Сүм хөх бүрд” байгалийн дурсгалт газарт 09 дүгээр сарын 10, 11-ны өдөр зохион байгуулсан. Тус эвент арга хэмжээнд 15 сумын 42 адуучин оролцож, гадаад, дотоодын 1200 хүн үзэж сонирхсон. Нийт 4 эвент арга хэмжээнд 16650 гадаад, дотоодын жуулчид үзэж сонирхсон.	
3.4.1.2	<u>Арга хэмжээ:</u> Жуулчдын голлон зорих байгаль, түүх, соёлын өв бүхий Дэл уул зэрэг газруудыг тохижуулж, эко ариун цэврийн байгууламж бүхий отоглох цэгүүдийг байгуулах	2022-2024	УТ 197.2	Тухайн жилд байгуулах отоглох цэгийн тоо	2020	1	1	Тус аймгийн Гурвансайхан сумын Их газрын чулуу, Өлзийт сумын Цагаан суварга байгалийн үзэсгэлэнт 2 газарт “Отоглох цэг” байгуулсан. Отоглох цэгт 1,2 га талбайн хамгаалалтын хашаа, Машины зогсоол 40, Майхан барих талбай 31, Ариун цэврийн байгууламж 24 мкв байр, септик танктай, Шингээлгийн талбай 36 мкв, ОО 5, Угаалтуур 2, Ус нөөцлөх сав 2, Явган зам 120 м, Гэрэлтүүлэг 8, Сүүдрэвч 2, Ширээ, сандал 4, Гал түлэх цэг 2, Шорлогны зуух 2, Угтах хаалга, Мэдээллийн самбар 2, Тэмдэг, тэмдэглэгээ 13, Тэмээн ээл 1 ширхгийг хийсэн. Газрын харилцаа, барилга, хот байгуулалтын газрын даргын 2022 оны Дугаар 21/2022 үүрэг даалгаврын биелэлт, актаар хүлээж авсан.	100

3.4.1.3	<u>Арга хэмжээ:</u> Сүм хөх бүрд зэрэг аялал жуулчлалын гол бүс нутгуудад орон нутгийн өмчийн болон хувийн хэвшлийн үйл ажиллагааг дэмжих замаар үйлчилгээний чанарын стандартыг дээшлүүлнэ.	2022-2024	УТ 999.2	ААНэгжид үзүүлсэн дэмжлэгийн тоо	-	-	1	Сүм хөх бүрдэд 2 цомцог гэр, шилэн нүүр бүхий 150 хүний багтаамжтай асар, гэрэлтүүлэг, зөөврийн шилэн тайз зэрэг хөрөнгө оруулалтыг БОАЖЯамнаас “Ижий говь” төслийн хүрэнд нийлүүлснээр 8 ор хоног нэмэгдэж хүчин чадал, үйлчилгээний чанарын стандарт сайжирсан. Тус төслийг Аймгийн Засаг даргын Тамгын газрын даргын 2022 оны 09 сарын 17-ны өдрийн дугаар 03 актаар хүлээж авсан.	100
3.4.1.4	<u>Арга хэмжээ:</u> Олон улсын аялал жуулчлалын үзэсгэлэнд жил бүр нэгдсэн зохион байгуулалттай оролцож, /хятад, солонгос, англи гэх зэрэг хэл дээр видео контентууд хийж/ орон нутгаа сурталчилна.	2021-2024	БХНСАХ32 .0 Хувийн хэвшил 2.1	Гадаад жуулчдыг хүлээн авах байгуулсан гэрээний тоо	2020	100	200	Монголын Аялал Жуулчлалын Холбоо” ТББ-аас “Аялал жуулчлал – Бизнес хэлцэл” үйл ажиллагаанд 200 тур оператор компанийн төлөөлөл оролцсон бөгөөд Дундговь аймгаас “Цагаан суварга”, “Говь каравансерай”, “Эрдэнэ-Ухаа”, “Бага газрын чулуу”, “Онгийн нууц” гэсэн 5 жуулчны бааз оролцож тур оператор компаниудтай 2022 онд жуулчин авах гэрээ 223 байгуулсан. ИТМ 2022 олон улсын аялал жуулчлалын үзэсгэлэнд Дундговь аймгийн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газар, Говийн шуранхай АЖХолбоо, Цагаан суварга, Эрдэнэ-Ухаа, Баянбулаг, Онги-Энержи, Бага газрын чулуу, Говь хулан, Онгийн нууц жуулчны баазууд, Сүм хөх бүрд, Ачлал-Оргил амралтын газар гэсэн 9 аж ахуйн нэгж байгууллага нэгдсэн зохион байгуулалттай оролцож, тур оператор компаниудтай 2023 онд жуулчин хүлээн авах 257 гэрээ байгуулж, 2100 тараах материал тарааж ажиллалаа	100

3.4.1.5	<u>Арга хэмжээ:</u> Нутгийн иргэдэд түшиглэсэн аялал жуулчлалыг хөгжүүлж нүүдлийн соёл, иргэншлийг харуулсан морь, тэмээн аялал, язгуур урлаг, өв соёлын арга хэмжээ зохион байгуулах	2021-2024	ОНТ, хувийн хэвшил 3.5	Зохион байгуулсан арга хэмжээний тоо	-	-	3	Говь-Угтаал сумын Засаг даргын Тамгын газартай хамтран малчин иргэдийг аялал жуулчлалд холбох, морин аялал зохион байгуулахад аргазүйн дэмжлэг, туслалцаа үзүүлж Хустайн байгалийн цогцолборт газрын “Баян сонгинот” нөхөрлөл болон Тэрэлжид морин аяллын газарт туршлага солилцох аяллыг хийсэн. Мөн Германы хамтын ажиллагааны нийгэмлэгээс тус сумын малчин иргэдэд зориулсан морин аялал хийх сургалтад 14 малчин хамрагдсан. Жуулчны баазуудын хөтөлбөрт үйл ажиллагаа Айраг найргийн үдэш, Адууны өв соёлын баяр, Шөнийн музей зэрэг хөтөлбөрт өв соёлын арга хэмжээг зохион байгуулж 1500 хүн үзэж сонирхсон.	100
3.4.1.6	<u>Арга хэмжээ:</u> Жуулчдад шаардлагатай мэдээллээр хангах мэдээллийн төвийг байгуулах		ОНТ 56.5	Мэдээллийн төвөөр үйлчлүүлэгчдийн тоо	-	-	220	Аялал жуулчлалын мэдээллийн төв нийлүүлэх тендерт “Сайнцагаан өргөө” ХХК шалгарч ДУГАОНӨГ/202202067 гэрээ байгуулж, тэрэг хэлбэртэй модон шалтай Цомцог гэрийг Дундговьд үйлдвэрлэв дэлгүүрийн баруун талд байрлуулсан. Мэдээллийн төвийг 2022 оны 08 дугаар сарын 12-ний өдрийн 01 дугаар актаар комисс хүлээж авсан. Тус мэдээллийн төвд аялал жуулчлалын чиглэлийн баяр ёслол, хурал, уулзалт, зөвлөгөөн зохион байгуулж нийт 230 хүнд үйлчиллээ. Айхотел ХХК-тай гэрээ байгуулж “Дундговь” аялал жуулчлал, бизнес	100

								эрхлэлтийг дэмжсэн гар утасны апплейшн, платформыг хийлгэсэн.	
3.4.1.7	<u>Арга хэмжээ:</u> Аялал жуулчлал, Зочлох үйлчилгээний төрөлжсөн сургалтыг салбарын ажилтнууд болон иргэдийг хамруулж боловсон хүчнийг бэлтгэх	2021-2024	ОНТ 30.0	Тухайн жилд сургалтад хамрагдсан иргэдийн тоо	2020	120	140	Аймгийн Засаг даргын 2022 оны 02 сарын 16-ны өдрийн А/51 дугаар захирамжаар ажлын хэсэг байгуулж “Дундговьд төвлөрцгөө” аялал жуулчлалын анхдугаар форумыг 03 дугаар сарын 05, 06-ны өдрүүдэд зохион байгуулсан. Тус форумд аялал жуулчлалын үйл ажиллагаа эрхлэгч 175 хүн оролцож илтгэл, мэдээлэл, сургалтад хамрагдсан.	100
3.4.1.8	<u>Арга хэмжээ:</u> Аялал жуулчлалын газруудын үйлчилгээний стандартын хэрэгжилтийн дундаж үнэлгээг 90 хувьд хүргэх	2021-2024	ОНТ 0.5	Үнэлгээний дундаж хувь	2020	80	85	Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газрын 2022 оны 05 дугаар сарын 03-ны өдрийн 76 дугаар тоотой аялал жуулчлалын чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулдаг 10 аж ахуйн нэгжид үйлчилгээний стандарт, тохирлын гэрчилгээний чиглэлээр сургалт зохион байгуулсан. Сайхан-Овоо сумын “Цогтын шар мөрөн”ХХК-ний тохирлын үнэлгээ 85%-тай үнэлэгдэж тохирлын гэрчилгээгээ авсан. Өлзийт сумын “Говь каравансерай” жуулчны бааз тохирлын үнэлгээ нь 95%-тай үнэлэгдсэн ба үнэлгээний дундаж 90 хувьтай байна.	100
3.4.1.9	<u>Арга хэмжээ:</u> Аялал жуулчлалын бүс нутгуудад менежментийг сайжруулах	2022	УТ 269.0	Менежмент хэрэгжүүлсэн газрын тоо	2020	0	1	Аймгийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2022 оны 04 сарын 13-ны өдрийн 24 дугаар тогтоолоор “Дэл уулын соёлын өвийн менежмент”-ийн төлөвлөгөө батлагдсан. Тус менежментийн төлөвлөгөөний	100

								хүрээнд Цагаан суваргат “Отоглох цэг” мэдээллийн самбар, тохижилтын ажлыг хэрэгжүүлсэн. Мөн Цагаан суварга байгалийн үзэсгэлэнт газрыг хөгжүүлэх ерөнхий төлөвлөгөө боловсруулах ажлын гүйцэтгэгчээр “Нарт дизайн” ХХК шалгарч ажлын даалгаврын дагуу төлөвлөгөөний эхний үе шатыг танилцуулсан.	
3.4.1.1 0	<u>Арга хэмжээ:</u> Өлзийт, Гурвансайхан сумдад аялал жуулчлалын цогцолбор байгуулах	2021-2022	УТ 269.0 Хувийн хэвшил 90.0	Цогцолборын тоо	2020	0	1	Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар Цагаан суваргын аялал жуулчлалын ерөнхий төлөвлөгөөг “Нарт дизайн” ХХК хийж гүйцэтгэж байна. Мөн Цагаан суваргат хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалтаар “Говь хулан” жуулчны бааз шинээр байгуулагдсан.	0
5.НОГООН ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГО									
5.1 Ногоон хөгжил									
5.1	<u>Зорилго:</u> Хүрээлэн байгаа орчны бохирдол, доройтлыг бууруулах, хамгаалах, нөхөн сэргээх, уур амьсгалын өөрчлөлтийг сааруулах, дасан зохицох бодлогыг хэрэгжүүлнэ.	2021-2024	-	Ногоон байгууламжийн хэмжээ (га)	2020	369	381	“Газрын доройтлыг бууруулах, цөлжилтөөс сэргийлэх” хөтөлбөрийн хүрээнд 8 га, ойн зурвас байгуулах ажлын хүрээнд 5 га нийт 13 га газарт ойн зурвас байгуулж нийт ногоон байгууламжийн хэмжээн 382.4 га болсон.	100
		2021-2024		Нөхөн сэргээсэн талбайн хэмжээ өссөн дүнгээр (га)	2020	79.64	119.64	Уул уурхайн үйл ажиллагааны улмаас эвдэрсэн нийт газарт ногдох нөхөн сэргээсэн талбай 121.02 га-д хүрсэн.	

		2021-2024		Шаардлага хангасан ундны усны эх үүсвэрээр хангагдсан хүн амын эзлэх хувь өссөн дүнгээр	2020	36.6	36.8	Дэлгэрхангай суманд 2 цэвэршүүлэх төхөөрөмж суурилуулснаар хүн амын 36.8 хувь нь шаардлага хангасан цэвэршүүлсэн ундны усны эх үүсвэрээр хангагдсан.	
		2021-2024		Ангилан ялгасан хог хаягдлын хэмжээ (тн)	2020	0	15	Аймгийн хэмжээнд нийт 24.5 тн дахивар хог хаягдлыг ангилан ялгаж, дахивар авах цэгүүдэд төвлөрүүлээд байна.	
5.1.1	<u>Зорилт:</u> Төв суурин газрын орчны бохирдлын хэмжээ 2024 он гэхэд 4 хувиар бууруулна.	2021-2024	-	Төв суурин газрын орчны бохирдлын түвшний бууралтын хувь	2020	1	3	Төв суурин газрын орчны бохирдлыг бохирдуулагч эх үүсвэрийн бууралтын хувиар дундажлан тооцдог. Гэр хороололд 7 сайжруулсан ариун цэврийн байгууламж, нам даралтын уурын зууханд 8 ширхэг уутат шүүлтүүр нэмэгдэж төв суурин газрын орчны бохирдлын хэмжээ 3.8 хувиар багассан үзүүлэлттэй байна.	100
5.1.1.1	<u>Арга хэмжээ:</u> Агаарт агуулагдаж байгаа тоос тоосонцрыг хэмжих зөөврийн багажтай болж, 3 төрлийн бодисыг бүрэн хэмждэг болох	2022-2024	УТ 800.0	Агаарын чанарын индексийн түвшин индекс	-	-	100>	Аймгийн төвд жижиг оврын тоосонцрын багажтай болсноор 2022 оны 1 дүгээр сараас эхлэн агаарын жижиг ширхэгт тоосонцрыг /PM2.5/ тогтмол хэмжиж эхэлсэн бөгөөд агаарын чанарыг 3 төрлийн үзүүлэлтээр үнэлэхэд агаарын чанарын индекс 0-50 /100>/ буюу хүний эрүүл мэндэд сөрөг нөлөөгүй, агаар цэвэр ангилалд багтаж байна.	100
5.1.1.2	<u>Арга хэмжээ:</u> Утаа бага ялгаруулдаг төвлөрсөн	2022-2024	УТ 608.5	утаа бага ялгаруулдаг зуухны тоо	2020	2	3	Төвлөрсөн халаалтын 8 янданд утаа шүүгч байршуулах угсралтын ажил бүрэн дууссан.	100

	халаалтын зуухны тоог нэмэгдүүлэх								
5.1.1.3	<u>Арга хэмжээ:</u> Төв суурин газрын гэр хорооллын сайжруулсан зуухны тоог нэмэгдүүлэх	2022, 2024	Хувийн хэвшил 39.6	Сайжруулсан зуухны өсөлтийн хувь	2020	7.9	8.5	Агаар бохирдуулагч эх үүсвэрийн тооллогын мэдээгээр төв суурин газрын гэр хорооллын сайжруулсан зуухны хэрэглээ 44-өөр нэмэгдэж төв суурин газрын гэр хорооллын нийт айл өрхийн 8.8 хувь нь сайжруулсан зуухаар хангагдсан.	100
5.1.1.5	<u>Арга хэмжээ:</u> Гэр хороолол болон аялал жуулчлал, уул уурхайн бүсэд “Эко жорлон” арга хэмжээг хэрэгжүүлэх	2021-2024	Хувийн хэвшил 7.9	Эко ариун цэврийн байгууламжийн тоо	2020	21	30	Дэлгэрцогт суманд 1, Дэрэн суманд 4 өрх сайжруулсан ариун цэврийн байгууламж, Гурвансайхан суманд 2 өрх шинээр шаардлага хангасан бохирын шугамд холбогдлоо. Гэр хороололд нийт 7 өрх ариун цэврийн байгууламжаа байгальд ээлтэй байдлаар шийдэж аймгийн хэмжээний эко жорлонгийн тоог 42 болгож нэмэгдүүлсэн.	100
5.1.2	<u>Зорилт:</u> Хог хаягдлын дахин боловсруулах үйлдвэрт 2024 он гэхэд 46 тонн дахивар хогийг нийлүүлнэ.	2021-2024	-	Дахин боловсруулсан хог хаягдлын хэмжээ (тн)	-	-	10	Сайнцагаан суманд 8 тн, Сайхан-Овоо суманд 3.5 тн, Дэлгэрцогт суманд 2.5 тн, Луус суманд 3 тн, нийт 4 суманд 3 төрлийн 17 тн дахивар хог хаягдлыг дахивар нөөц авах цэгт цуглуулж, 11.2 тн хаягдлыг дахин боловсруулах үйлдвэрт нийлүүлэв.	100
5.1.2.1	<u>Арга хэмжээ:</u> Төв суурин газрын төвлөрсөн хогийн цэгийн талбайг шууж, булшлах	2021-2024	ОНТ 65.2	Шууж булшилсан талбайн хэмжээ (га)	2020	7.4	12	Хог хаягдлын төвлөрсөн цэгийн тохижилтын ажил Хулд суманд 0.2 га, Дэлгэрцогт суманд 0.2 га, Эрдэнэдалай суманд 7 га, Адаацаг суманд 1.5 га, Сайнцагаан суманд 4 га нийт 12.9 га газрыг шууж, булшлах ажил хийгдсэн.	100

5.1.2.2	<u>Арга хэмжээ:</u> Аймгийн төвд ангилан ялгах хогийн савны тоог нэмэгдүүлэх	2021-2024	ОНТ 22.1 Хувийн хэвшил 19.0	Хогийн савны нэмэгдүүлсэн тоо	2020	25	35	Аймгийн хэмжээнд нийт 21 ширхэг ангилан ялгах хогийн сав шинээр бий болсноос аймгийн төвд 9 ААН, байгууллага ангилан ялгах хогийн сав байршуулж нийт Сайнцагаан суманд 41 болж нэмэгдэв.	100
5.1.3	<u>Зорилт:</u> Усны бохирдол, хомсдлоос сэргийлж, шаардлага хангасан ундны эх үүсвэрээр хангагдсан хүн амын эзлэх хувь 2020 онд 26.5 байсныг 2024 онд 30 хувьд хүргэнэ.	2021-2024	УТ, ОНТ, БХНСАХЗ 68.8	Шаардлага хангасан ундны усны эх үүсвэрээр хангагдсан хүн амын эзлэх хувь	2020	26.5	28	Дэлгэрхангай суманд 2 цэвэршүүлэх төхөөрөмж суурилуулснаар хүн амын 36.8 хувь нь шаардлага хангасан цэвэршүүлсэн ундны усны эх үүсвэрээр хангагдсан.	100
5.1.3.1	<u>Арга хэмжээ:</u> Төв суурин газрын ундны усны чанар стандартыг сайжруулан цэвэршүүлэх төхөөрөмжийг ус хангамжийн 8 эх үүсвэрт суурилуулах	2021-2024	ОНТ 20.0	Тухайн жилд суурилуулсан төхөөрөмжийн тоо	-	-	2	Дэлгэрхангай суманд орон нутгийн хөгжлийн сангийн 20 сая төгрөгийн хөрөнгөөр 2 тн нөөцийн савтай цэвэршүүлэх төхөөрөмжийг сумын төвийн ундны усны 2 эх үүсвэр дээр суурилуулав.	100
5.1.3.2	<u>Арга хэмжээ:</u> Усны сан бүхий газарт хамгаалалтын бүс тогтоох, орон нутгийн тусгай хамгаалалтад авч тэмдэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулах	2021-2024	БХНСАХЗ 4.8	Хамгаалалтын бүс тогтоосон булгийн тоо	-	-	30	Тус аймгийн хэмжээнд усны нөөцийг хомсдох, бохирдохоос хамгаалах, үер, усны гамшгаас сэргийлэх зорилгоор 160 булаг, нуур тойромд 40909,29 га усны сан бүхий газар нутгийг аймгийн ИТХурлын 2022 оны 04 дүгээр сарын 13-ны өдрийн 27 тоот тогтоолоор орон нутгийн тусгай хамгаалалтад авсан. Дэлгэрхангай, Баянжаргалан, Сайнцагаан, сумдын нутагт усны сан бүхий газрын онцгой хамгаалалтын бүсэд 37 тэмдэг, тэмдэглэгээг байршуулав.	100

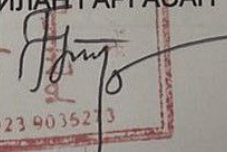
5.1.3.3	<u>Арга хэмжээ:</u> Булаг шанд, усыг түшиглэн хур тунадас, цас, мөсний усыг хуримтлуулах хөв цөөрөм байгуулах	2022	УТ 19.0 Хувийн хэвшил 3.0	Шинээр байгуулсан хөв цөөрмийн тоо	-	0	2	Өлзийт сумын Буянт багийн нутаг “Жавхлант хайрхан” хэмээх газарт байрлах “Хөтөл ус”-ны энгийн уурхайн худгийг түшиглэн Улсын төсвийн хөрөнгөөр хөв цөөрөм байгууллаа. Зураг төсвийн дагуу 1000 мм голчтой 3 ширхэг кольцо суулган, 120 мм диаметртэй 42 метрийн урт ус дамжуулах хоолой суурилуулж, 4 м³ эзлэхүүнтэй усан сан хийж гүйцэтгэлээ. Мөн Юнител группийн хөрөнгө оруулалтаар “Дэлгэрхангай уул”, “Их газрын чулуу” улсын тусгай хамгаалалттай газруудад зэрлэг амьтдад зориулсан хөв цөөрмийг байгуулав.	100
5.1.3.4	<u>Арга хэмжээ:</u> Булгийн эхийг хашиж хамгаалах, тохижуулах ажлыг зохион байгуулах	2021- 2024	БХНСАХЗ 15.0	Хашсан булгийн тоо	2020	53	59	Луус сумын “Зодохын булаг”, Хулд сумын “Жирмийн булаг”, Сайхан-Овоо сумын “Жарантайн булаг”-ийн эхийг хашин хамгаалж газрын даргын А/20 дугаар тушаалаар байгуулагдсан ажлын хэсэг актаар хүлээн авлаа. Тус булгуудыг хашиж хамгаалснаар 16 өрхийн бог, бод нийлсэн 10655 мал ундаална. Нийт хашсан булгийн тоо 59 болж нэмэгдэв.	100
5.1.4	<u>Зорилт:</u> Ногоон байгууламжийн хэмжээ 2020 онд 369.4 га байсныг 2024 онд 413.4 га-д хүргэнэ.	2021- 2024	УТ, ОНТ 108.0	Ногоон байгууламжи йн хэмжээ (га)	2020	369.4	381.4	“Тэрбум мод” үндэсний хөдөлгөөн, “Дундговин ногооруулъя” хөтөлбөрийн хүрээнд аймгийн хэмжээнд 122884 мод, сөөг тарьж ургууллаа. “Газрын доройтлыг бууруулах, цөлжилтөөс сэргийлэх” хөтөлбөрийн хүрээнд 8 га, ойн зурвас байгуулах ажлын хүрээнд 5 га нийт 13 га газарт ойн зурвас байгуулж нийт ногоон	100

								байгууламжийн хэмжээ 382.4 га болсон.	
5.1.4.1	<u>Арга хэмжээ:</u> Төв зам дагуу ногоон байгууламжийг бий болгох	2022-2024	ОНТ 5.5	Ногоон байгууламжийн хэмжээ (га)		0	10	Худалдааны гудамжны тохижилтын зураг төсвийг “Чанс” ХХК гүйцэтгэж зургийн дагуу Хот тохижуулах газар 96 хайрцганд 558 бортоготой мод тарьж хотын өнгө үзэмж, ногоон байгууламжийг нэмэгдүүллээ. Төв зам дагуух ногоон байгууламжийн хэмжээ нийт 25.9 гад хүрэв.	100
5.1.4.2	<u>Арга хэмжээ:</u> Аймгийн хэмжээнд 4 га талбайд ойн зурвас байгуулах	2021-2024	УТ, ОНТ 102.5	тухайн жилд байгуулсан ойн зурвасын талбайн хэмжээ (га)	2020	5	1	Байгаль хамгаалах нөхөн сэргээх арга хэмжээний зардлаар Өлзийт суманд 2 га, Дэлгэрхангай суманд 2 га, Говь-Угтаал суманд 1 га нийт 5 га талбайд ойн зурвас байгуулах ажлыг гүйцэтгэж аймгийн Засаг даргын А/382 тоот захирамжаар байгуулагдсан ажлын хэсэг газар дээр нь актаар хүлээн авлаа. “Газрын доройтлыг бууруулах, цөлжилтөөс сэргийлэх” хөтөлбөрийн хүрээнд Эрдэнэдалай суманд 8 га талбайд ойн зурвас байгуулах ажлыг “Тэнгэрлэг ой” ХХК гүйцэтгэж аймгийн ЗДТГазрын даргын А/240 тоот тушаалаар томилогдсон ажлын хэсэг газар дээр нь актаар хүлээн авлаа.	100
5.1.5	<u>Зорилт:</u> Уул уурхайн үйл ажиллагааны улмаас эвдэрсэн нийт газарт ногдох	2021-2024		Нөхөн сэргээсэн талбайн	2020	8.3	16.5	Уул уурхайн үйл ажиллагааны улмаас эвдэрсэн нийт газарт ногдох	100

	нөхөн сэргээсэн талбайн эзлэх хувь 2020 онд 8.3 байсныг 2024 онд 24.6 хувьд хүргэнэ.			эзлэх хувь /өссөн дүнгээр/				нөхөн сэргээсэн талбайн хэмжээ 16.6 хувийг эзэлж байна.	
5.1.5.1	<u>Арга хэмжээ:</u> Уул уурхайн болон бусад үйл ажиллагааны улмаас эвдэрсэн газарт техникийн нөхөн сэргээлтийг 100 га-д хийлгэх	2022-2024	Хувийн хэвшил 110.4	Нөхөн сэргээсэн талбайн хэмжээ га	2020	79.64	104.6	Нөхөн сэргээлтийн ажлыг эрчимжүүлэх, эвдэрсэн газрыг бууруулах зорилгоор “Нөхөн сэргээлт-2024” арга хэмжээний хүрээнд баталсан төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг ханган ажиллаж байна. Нийт 6 сумын нутаг дэвсгэрт 9 талбар бүхий газарт 7.77 га талбайд техникийн нөхөн сэргээлт хийгдсэн. Үүнд: Уул уурхайн олборлолтын улмаас эвдэрсэн газарт 5.31 га, хайгуулын улмаас эвдэрсэн талбайд 0.12 га, эзэнгүй эвдэрсэн газарт 2.3 талбайд тус тус техникийн нөхөн сэргээлт хийгдэж нийт нөхөн сэргээгдсэн талбайн хэмжээ 121.02 га-д хүрсэн.	100
5.1.5.2	<u>Арга хэмжээ:</u> Уул уурхайн болон бусад үйл ажиллагааны улмаас эвдэрсэн газарт биологийн нөхөн сэргээлтийг 25 га-д хийлгэх.	2021-2024	Хувийн хэвшил 12.0	Нөхөн сэргээсэн талбайн хэмжээ (га)	2019	1	16	Тус аймгийн 4 сумын нутаг дэвсгэрт 5 аж ахуйн нэгж 4.2 га талбайд мод бут, олон наст ургамал тарьж ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлсэн, мөн эзэнгүй эвдэрсэн газрын тооллогын дүнг өмнөх тооллогын дүнтэй харьцуулахад Дэлгэрцогт сумын 14.54 га газар байгалийн аясаар ургамалжин нөхөн сэргээгдсэн үзүүлэлт гарсан. Нийт биологийн нөхөн сэргээлт хийсэн талбай 24.74 га-д хүрсэн.	100

5.1.5.3	<u>Арга хэмжээ:</u> Уул уурхайн үйл ажиллагааны байгаль орчинд учирсан хохирлын үнэлгээ тооцуулах.	2022-2023	БХНСАХЗ 3.0	Хохирол тооцуулсан хэмжээ (га)	2019	100.4	120.4	Хууль бус ашигт малтмалын улмаас эвдэрсэн 10.15 га газарт хохирлын үнэлгээ тооцуулах ажил хийгдэж холбогдох аж ахуйн нэгжид мөрдөн шалгах ажиллагаа явуулж хохирол барагдуулах нөхцөл бүрдлээ.	50
5.1.6	<u>Зорилт:</u> Тусгай хамгаалалттай газар нутгийн хэмжээ 2020 онд 27 хувь байсныг 2024 онд 33.8 хувьд хүргэнэ.	2021-2024	-	Тусгай хамгаалалттай газар нутгийн хэмжээ, хувь	2020	27	32.5	Өлзийт сумын “Дэл уул, Цагаан цав-хорхойтын хөндий, Цагаан суварга” орчмын 336,490,8 га талбайг улсын тусгай хамгаалалтад авахуулахаар сум, аймгийн ИТХурлын 2019 оны тогтоол гаргаж хүргүүлсний дагуу 2022 оны 5 сард Улсын Их Хурлын байгаль орчин, аялал жуулчлалын байнгын хороо, БОАЖЯамны ТХБНУГазрын ажлын хэсэг газар дээр нь ажиллаж нөхцөл байдалтай танилцсан. Аймгийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2022 оны 37 дугаар тогтоолоор “Сүм хөх бүрд” аймгийн тусгай хамгаалалттай газрыг ангилал дээшлүүлж 32588.17 га талбайг улсын тусгай хамгаалалтад оруулах саналыг аймгийн Засаг даргын 2022 оны ... тоот албан бичгээр БОАЖЯаманд хүргүүлэв. Ингэснээр улс, орон нутгийн тусгай хамгаалалттай газар нутгийн хэмжээ 32.9 хувь болж нэмэгдэх боломжийг бүрдүүллээ.	100
5.1.6.1	<u>Арга хэмжээ:</u> Улсын тусгай хамгаалалттай газар нутгийн хэмжээг нэмэгдүүлэх шийдвэр гаргуулах	2022	БХНСАХЗ 6.8	Улсын тусгай хамгаалалттай нутгийн хэмжээ	2020	5.7	10.2	“Сүм хөх бүрд” аймгийн тусгай хамгаалалттай 548.5 га газрын талбайн хэмжээг нэмэгдүүлж 32588.17 га болгон улсын тусгай	100

								хамгаалалтгад оруулахаар Адаацаг сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2022 оны 08 дугаар тогтоол, аймгийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурлын 2022 оны 37 дугаар тогтоол тус тус гаргуулж, саналыг аймгийн Засаг даргын 2022 оны ... тоот албан бичгээр БОАЖЯаманд хүргүүлэв. Ингэснээр улсын тусгай хамгаалалттай газар нутгийн хэмжээ 5.7 хувиас 10.6 хувь болж нэмэгдэх боломжийг бүрдүүлж ажилласан.	
5.1.6.2	Арга хэмжээ: Орон нутгийн тусгай хамгаалалттай газар нутгийн хэмжээг нэмэгдүүлэх шийдвэр гаргуулах	2021-2024	-	орон нутгийн тусгай хамгаалалттай газар нутгийн хэмжээ, хувь	2020	21.3	22.3	Хулд сумын Олдохын хийд, Дэрэн сумын Бумбатын овоо, Бумбатын шорвог, Тэгшийн суурин орчмын сумын тусгай хамгаалалттай газруудын тогтоолыг шинэчилж газар нутгийг өргөтгөн сумын ИТХурлаар батлав. Ингэснээр орон нутгийн тусгай хамгаалалттай газар нутгийн хэмжээ 21.8 хувиас 22.3 хувь болж нэмэгдэв.	100
Нийт дүн: 1 зорилго 100%, 7 зорилт 100%, 33 арга хэмжээ 100%, 1 арга хэмжээ 50%, 1 арга хэмжээ 0%									95.71 %

ДАРГА ХЯНАСАН
 Н.ГАНТУЛГА
 ТАЙЛАН ГАРГАСАН
 МЭРГЭЖИЛТЭН Б.БАТХҮҮ
 310A0023 9035213